

Svet ponovne uporabe

Akronim projekta: **Svet ponovne uporabe**

Vlagatelj projekta (vodilni partner): **OBČINA KOČEVJE**

Partnerji:

Javno komunalno podjetje Komunala Kočevje d.o.o.

Zadruga Zakladi Kočevske, lokalna samooskrba, z.o.o, socialno podjetje

Javni zavod Rokodelski center Ribnica - zavod za rokodelstvo, muzejsko in galerijsko dejavnost

Center za mladinsko kulturo Kočevje

Vrednost projekta: **91.673,98 EUR**

Vrednost sofinanciranja (EKSRP): **74.169,65 EUR**

Terminska izvedba operacije: **junij 2022**

Kratek opis operacije:

Povzetek

V Sloveniji je zbiranje odpadkov zakonsko urejeno na državnem nivoju (Zakon o varstvu okolja, Uredba o odpadkih, Uredba o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov itd.) in tudi na lokalni ravni z občinskimi predpisi (Odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki v občini Kočevje ipd.). Za namen ločenega zbiranja komunalnih odpadkov gospodinjstva razpolagajo z zabojniki za mešane komunalne odpadke, embalažo in biološke odpadke oz. le-te kompostirajo na hišnih kompostnikih. Dodatno so po občinah postavljeni ekološki otoki, na katerih so nameščeni zabojniki za zbiranje papirja in steklene embalaže. Temelj današnjega ravnanja z odpadki je evropska hierahična lestvica, ki v vrh postavlja preprečevanje nastajanja odpadkov, takoj za tem pa ponovno uporabo. Komunala Kočevje je v lanskem letu zbrala 6.736.300 kg odpadkov, od tega 636.980 kg kosovnih odpadkov, 457.780 kg lesa, 70.113 kg odpadne elektronske opreme in 91.600 kg tekstila, od česar je velik delež teh odpadkov še primeren za ponovno uporabo ali pa ima potencial za upcycling. Po podatkih iz portala Manj je več v Sloveniji deluje 25 centrov ponovne uporabe. Ekologi brez meja so pripravili analizo, ki kaže, da je v letih 2015-2019 dobilo nove lastnike 22.200 ton pohištva, oblačil, športnih rekvizitov in tehnične opreme, kar predstavlja vsebino več kot 75 ladijskih zabojnikov, kar je pozitivna rast. Center ponovne uporabe (CPU) je bil v Kočevju ustanovljen oktobra 2014. Ustanovil ga je Center ponovne uporabe d.o.o., so.p, ki ima sedež v Ormožu. CPU Kočevje je iz leta v leto napredoval, trenutno s svojo dejavnostjo pridobivajo sredstva, ki zagotavlja plačo enemu zaposlenemu. Vendar pa CPU ni imel pogojev za predelave večjega kosovnega pohištva ali električnih naprav in se je ukvarjal večinoma s preprodajo oblek in manjših kosov pohištva. V letu 2020 pa se je ustanoviteljica CPU Kočevje odločila, da center zapre oz. predlaga, da skrb zanj prevzame druga institucija. Zato se je odločila Zadruga Zakladi Kočevske, da prevzame skrb za tovrstno dejavnost in jo nadgradi. Predvsem je opaziti potrebo, da se CPU bolj poveže s terenom: Komunalo Kočevje, ki na deponiji zbira kosovne odpadke, ki bi bili primerni za nadaljnjo predelavo, potencialni potrošniki kažejo interes za nakup tovrstnega blaga, potencialni restavradorji, predelovalci oz. obrtniki pa kažejo interes za popravilo ali predelavo. Z različnimi oblikami aktivnostmi (predavanja, tečaji, delavnice ipd), se bo vzpostavilo t.i. krožno gospodarstvo, ki ima tudi veliko marketinško priložnost. Porast ponovne uporabe se odraža tudi z nakupom in prodajo rabljenih izdelkov preko spleta, kjer število oglasov raste iz leta v leto. Zadruga Zakladi Kočevske bo razvila inovativno spletno aplikacijo, preko katere se bo iskalo odpadno blago, ki bi

drugače končalo na deponiji, omogočilo odvoz, in hkrati preko aplikacije iskali mojstre, ki bi bili sposobni in pripravljeni blago restavrirati, obnoviti, potem pa bi se ga preko iste aplikacije tudi prodajalo. S tem bi omogočili delo različnim obrtnikom, ki trenutno težko najdejo delo ali se ne znajo spromovirati. Na drugi strani pa bi z izobraževanjem ročno spretnih posameznikov ponudili možnost za delo številnim ljudem.

Cilji operacije:

so ohraniti delovanje CPU, ki se bo preimenoval, saj je ime zaščiteno, v ospredje bodo postavljene metode, ki bodo reševale linearno pot odpadkov – ločevanje odpadkov, ponovna uporaba in recikliranje. Ponovna uporaba in recikliranje bosta postala ključna pri odpravljanju bistvene lastnosti linearnega delovanja, torej zgolj porabljanju in izrabljanju virov. Ob tem se bo delovanje CPU nadgradilo z novimi metodami dela: njegova večja povezanost s Komunalo Kočevje, ki bo predstavljala s svojo deponijo odpadkov eden od virov materiala za delovanje CPU (aktivnost nakup ustreznega šotora za hranjenje opreme); povezovanje z lokalnim prebivalstvom, ki bo lahko oddal ali naročil odvoz odpadnega materiala, ki se lahko predela ali dodela za nadaljnjo uporabo in povezovanje z posamezniki, že obstoječimi ali potencialnimi obrtniki, ki imajo znanje in ročne spretnosti za predelavo različnega materiala. Praktično delovanje na terenu se bo nadgradilo z novo inovativno spletno aplikacijo, ki bo povezala vse prej naštete akterje in omogočila spletno prodajo izdelkov po Sloveniji in svetu, saj je dandanes veliko povpraševanje po predelanemu odpadnemu materialu (arhitekti, notranji oblikovalci, zbiratelji ipd.), vzpostavljen bo t.i. proces upcyelinga, skozi katerega se bo ponovno uporabilo odvržene predmete in jim zvišalo vrednost. V okviru operacije bodo izvedene številne delavnice, ki bodo: 1. mlade, ranljive skupine (brezposelne, Rome, invalide) ter vse zainteresirane ozavestile o pomenu ločevanja in zmanjševanja odpadkov, recikliranja, podana jim bodo znanja, kako odpadni material ponovno uporabiti za različne nove izdelke, ki jih lahko uporabljajo v vsakdanjem življenju; 2. delavnice za zainteresirano javnost – potencialne bodoče »obrnike«, ki bodo pridobili znanje v obnovi predmetov iz različnega materiala, restavriranja ipd. S tem bodo pridobili znanja, ki jim bodo omogočila dodaten zaslužek ali celo zaposlitev. Enkrat mesečno bodo v prostorih gostovali obrtniki, ki jih danes v lokalni skupnosti ni, potrebe po njihovih storitvah pa so velike (npr. čevljar). V okviru projekta se bodo organizirale prireditve (boljši sejem, hišne razprodaje, sejem kreativcev ipd.) na katerih se bodo lahko izmenjevali predmeti in ideje. Pri organizaciji tovrstnih prireditev se bomo povezali z ostalimi organizatorji (Knjižnica, Zavod Kočevsko, muzej, Festival lesa) in s tem mrežili deležnike ter prispevali k pestrejšemu dogajanju v lokalni skupnosti. K oživljanju mestnega jedra pa bomo prispevali z nakupom sedaj zapuščenega poslovnega prostora, ki ga bomo preuredili in bo ponudil prostor ne samo predelanim predmetom, ampak bo postal osrednji prostor kreativnega recikliranja in ponovne uporabe. Da bi pred propadom rešili tudi druge prostore, ki so sedaj zapuščeni in manj obiskani, bomo ponudili možnost preurejanja teh prostorov po naročilu, seveda z opremo, ki se bo predelala ali restavriral v okviru CPU. Vse aktivnosti v okviru operacije pa bomo tudi medijsko podprli z objavami v časopisih, radijih, spletu.

Glavne aktivnosti:

1. Vodenje in koordinacija projekta 2. Promocija projekta 3. Rekonstrukcija poslovnega prostora in nakup opreme 4. Izvajanje delavnic za različne ciljne skupine 5. Izvajanje prireditev 6. razvoj in izdelava spletne aplikacije

Rezultati:

Z preureditvijo poslovnega prostora bomo zagotovili prostor za delovanje CPU in oživili mestno

jedro, z nakupom in postavitvijo šotora na deponiji v Mozlju pa zagotovili prostor za hranjenje odvrženih, a še uporabnih predmetov, ki se jih bo preko spletne aplikacije preuredilo in prodalo /AK 3 /. Z izvajanje različnih delavnic (AK4) bomo udeležence ozaveščalo pomenu zmanjševanja in ločevanja odpadkov ter jim pokazali možnost za ponovno uporabo različnega odpadnega materiala, ki se ga lahko uporabi doma, ali pa tovrstno znanje nudi možnost dodatnega zaslužka ali zaposlitve. Z organizacijo prireditev (AK 5) bomo omogočili mreženje različnih ciljnih skupin, ponudnikov starin oz. materiala za ponovno uporabo, umetnikov, kreativcev, restavratorjev ter popestrili dogajanje v lokalnem okolju, hkrati pa mrežili tudi različne zavode in društva. Z aktivnim sodelovanjem in zavezo za skupno delo med Občino, CPU, Komunalo Kočevje in »Društvom kreativcev« in Zadrugo Festival lesa bomo razvili partnerstvo med javnim, gospodarskim in nevladnim sektorjem za ustvarjanje zaposlitvene možnosti. Z razvojem nove spletne aplikacije za zbiranje, obnavljanje in prodajo predelanih ali restavriranih izdelkov iz odpadnega materiala bomo ustvarili inovativno aplikacijo, ki bo omogočala nov marketinški pristop, ki bo vključeval odgovornost do varovanja okolja, t.i. družbeni marketinški koncept, po katerem se bo določilo potrebe, želje in interese ciljnih trgov, ki jih bo bolj uspešno in kakovostno zadovoljil kot konkurenti, hkrati pa ohranil dobrobit potrošnika in družbe. Z novim pristopom se bo prispevalo k ohranjanju okolja, in sicer: 1. že sama dejavnost CPU prispeva k zmanjševanju količine odpadkov 2. z aktivnostmi (delavnice, izobraževanja, predavanja) bomo ozaveščali o pomenu zmanjševanja in ločevanja odpadkov ter o možnostih njihove ponovne uporabe 3. z novim marketinškim pristopom pa bomo pokazali, da je naravno okolje enakopraven soudeleženelec v menjavi (trženju), ne pa zgolj sredstvo za doseganje ciljev.

Kazalniki:

Adaptiran prostor 1, Kupljen šotor 1, Razvita aplikacija 1, Izvedenih dogodki 11, računalnik 1, Kupljen šivalni stroj 1, Kupljen robilnik 1, Izdelan promocijski video 3, Objave v časopisu 6, Vključeni rokodelci v aplikacijo 20, Vizualizirana zloženka 500, izvedene delavnice 13